

Lélekzet

Kecskeméti Evangélikus Gyülekezet hírlevele - 2016/5. szám - Reformáció

Reformáció – ma

Október 31-én a reformációt ünnepeljük. A jövőre esedékes 500. évforduló is lázban tart már sokakat. Tervezünk emlékműveket, szervezünk programokat – és álmodozunk: jó lenne méltón megünnepelni a reformációt!

Mi is volt igazából a reformáció? Hogyan lehetünk a reformáció méltó ünneplői?

Luther Márton 1517. október 31-én kiszegelte 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára. Vitára, együtt gondolkodásra hívta az embereket azzal a céllal, hogy elinduljon egy megújulási folyamat az egyházban. Nem sejtette, hogy tette sokak életét változtatja meg.

Száma a Szentírás volt a legfőbb tájékozdási pont. Nem volt természetes akkoriban, hogy valaki Bibliát olvas – sokan olvasni se tudtak, ráadásul Isten igéje latinul és kis példányszámban volt csak elérhető. Luther szerzetesként buzgón tanulmányozta e drága könyvet. Később lefordította, és szorgalmazta, hogy terjesszék, olvassák.

Ma a Szentírás mindenki számára elérhető – anyanyelven olvashatjuk, kézbe vehetjük (konfirmációra, esküvőre ajándékba is kaptuk), megtalálhatjuk interneten, letölthetjük okos telefonra...

Lelki táplálék-e számunkra Isten igéje? Olvassuk-e naponként, hogy abból útmutatást, erőt, vigasztalást nyerjünk? **Méltó ünneplése a reformációnak, ha az „ige egyháza” tagjainak napi olvasmánya a Biblia.**

Luthernek – saját gondolatai és az akkori tanítás alapján – téves elképzelése volt Istenről. Rettegett tőle, a félelmetes Úrtól a bűnei miatt. Igyekezett mindent megtenni, hogy kiengesztelje, de sosem lehetett biztos benne, hogy mennyi jóvátétel kell a bűnbocsánathoz. A Szentírást olvasva döbbsent rá: nem érdemünk és jó cselekedeteink, hanem a megfeszí-

tett Krisztus visz közel minket Istenhez. A Mindenható Isten, aki gyűlöli a bűnt, szereti a bűnöst, és Fia élete árán megváltást kínál.

Ma is sokan félreismerik Isten – van egy elképzelésük, és innen-onnan összeválogatják a szimpatikusnak tűnő isteni jellemzőket. Ez a „magunk módján” vallásosság azonban nem az élő Istenre épít, hiszen őt ma sem lehet másként megismerni, csak Krisztus által.

Kicsoda Jézus számunkra? Hisszük-e, hogy amit ő tett, az személyesen érint minket, és hogy rá van szükségünk? **Méltó ünneplése a reformációnak, ha az evangéliumról elnevezett egyház tagjai ismerik Isten szeretetének evangéliumát és hisznek Jézusban, a Megváltóban.**

Luther élete küzdelmes volt. Nemcsak ellenfeleivel küzdött, hanem sokat vívódott is. 1517. október 31. csak egy állomás hitbeli fejlődésének útján. A sok imádság, elmélkedés, igeolvasás által egész életén át formálódott a hite.

Van, aki azt hiszi, ha a keresztség, konfirmáció vagy egy fontos egyházi esemény megtörtént, akkor ezzel rendben is van minden lelki téren, pedig aki nyitott Isten jelenlétére, az csodákat tapasztal, új felismerésekre jut, megújul a hitben.

Vajon mi mennyire élünk tanítványként? Engedjük-e, hogy Urunk és Mesterünk alakítson minket és növelje hitünket? **Méltó ünneplése a reformációnak, ha az egyház, s annak minden egyes tagja folyamatos reformációt (megújulást) él át.**

Reformáció: múltbeli esemény, amelynek megünnepelését majd az egyház (lelkészek, presbiterek) megszervezik – vagy evangélikusként mindnyájunknak napi tapasztalata?

Hulej Enikő

Életerő-hajtóművek egyházunk mindennapjaiban

Két hét is eltelt már a Déli Evangélikus Egyházkerület három egyházmegyéjének – Bács-Kiskun, Kelet- és Nyugat-Békés – regionális felügyelői konferenciája óta, amikor jelen írásom papírra vetését elkezdtem.

Magam sem értettem, miért halogatom, miért nem fogtam már régen hozzá, de rá kellett jönnöm, hogy Istenünk mindenható szava az oka. Meg kellett várnom még két alkalmat egyházmegyéink és országos egyházunk szervezésében, hogy írásom címét és koncepcióját megtaláljam. Ahogy a *Prédikátor könyvének* harmadik fejezetében is olvashatjuk, „mindennek rendelt ideje van és ideje van az ég alatt minden akaratnak”.

Az emberi lélek rejtelmait fűrkésző tudósok kutatásai szerint fontos vitalitásgenerátor a társas támogatottság, a „nem vagyok egyedül” érzése, ilyen a sport, testedzés, mozgás is, ami ugyancsak közösségben esik a legjobban, továbbá fontos a derű és a humor is. Szeptember 24-én mi adtunk otthont a regionális felügyelői konferenciának. A tanácskozás *Kis János* lelkész igei bevezetőjével kezdődött Máté 26,32–40 alapján, melyet énekarunk szolgálata követett.

Dél előtt *Novák Katalinnal*, az Emberi Erőforrások Minisztériuma szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkárával a hit és társadalom kapcsolatának kérdéseiről lehe-

tett beszélgetni. Az államtitkár asszony hangsúlyozta a család fontosságát. A jelenlevők egyetértettek abban, hogy a gyermek Isten ajándéka. A születések számától függ mindannyiunk *jövője*.

Délután *Czenhe Miklós*, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója a gyülekezeti iratok gyűjtéséről, védelméről, szakszerű tárolásának fontosságáról beszélt, hiszen így őrizhetjük meg gyülekezetünk *múltját*.

Lupták György püspök helyettes az imádkozás, az ígellátás és Isten ígéje továbbadásának, „terjesztésének” fontosságát hangsúlyozta. Ez a *jelen* feladata.

Az összegyülekezett felügyelők a református konviktusban ebédelték. Az ebédidő jó alkalom volt kis „asztali beszélgetésekre”. Bárki átélhette a társas támogatottság érzését.

A következő esemény – életerő-hajtómű – az október 1-jén, Soltvadkerten megrendezett egyházmegyei sportnap volt. Ezt követte egy héttel később Budapesten az országos evangelizáció. Aki jelen volt és meghallgatta *Lóczy Tibor* lelkészi munkatárs tanúságtételét, meggyőződhetett arról, hogy a humor is nagyszerű vitalitásgenerátor.

És kedves Testvéreim, mindezeket az alkalmakat átjárta a számunkra legfontosabb életerő-hajtómű, a *hit!*

Komlódiné Alföldi Erzsébet

Nyitott templomok éjszakája

Gyülekezetünk idén is kapcsolódott az *Ars Sacra* fesztiválhoz, illetve a *nyitott templomok éjszakája* elnevezésű országos rendezvénysorozathoz. A szeptember 17-én délután öt órakor kezdődött programot gyülekezetünk *Glória* énekarának színvonalas, felemelő koncertje nyitotta. Ezt követően *Kis János* lelkész tartott „játékos ismeretterjesztést” a templom egy-egy nevezetes részéről (a szószékről, az oltárról, a Luther-

szoborról). A résztvevők közös éneklését *Katona József* gyülekezeti tag gitárjátéka kísérte. Énekeskönyvünk néhány darabjának megszólaltatása után az érdeklődők *Kabáczy József* tanár-festőművész képeit is megtekinthették a karzaton kialakított galérián. Az est *Sipos Soma* tanár-énekművész előadásával, illetve közös imával fejeződött be.

Károlyfalvi József

„Állj a lábadra!”

Október 8-án gyülekezetünkben néhányan részt vettünk Budapesten, a Deák téri templomban megrendezett országos evangelizáción. Jó volt látni, hogy mint mindig, most is zsúfolásig megtelt a hatalmas templom.

A köszöntés és ima után *Győri János Sámuel* pesterzsébeti lelkész igehirdetése következett, „*Állj a lábadra!*” (ApCsel 14,8–10) címmel. Szenvédélyes beszédével több fontos dologra rámutatott. Például arra, hogy mennyire szükséges az erkölcs tanítása az iskolákban, mert ahol nincs erkölcs, ott nincs iskola, egészségügy és így tovább. Szólt arról is, hogy az öröm gúzsbakötése a legnagyobb bajunk, tudnunk kell kifejezni a legapróbb örömünket is. Rámutatott, hogy az evangélium eredményezi a „felegyenesedést”, és hogy az igehirdetéseknek személyesnek, szenvédélyesnek kell lenniük. Ezt jó volt hallani, mert kecskeméti gyülekezetünk ilyen igehirdetésekben részesül.

Ezután került sor a szekcióbeszélgetésekre. Tizenhat témát kínáltak fel; én *Az ész megtérése* című beszélgetést választottam, *Ribár János* lelkész vezetésével. Nagyon tanulsá-

gos volt. A *metanoia* kifejezés megtérést, jó útra térést jelent. Luther naponkénti megtérésre szólít fel: akarjak megtérni, s ehhez az akaratot Istentől kérjem. Hitünk próbái a kérdések, de mindig kapunk válaszokat, ha figyelünk Istenre. A legfontosabb, hogy a Krisztusba vetett hitünkkel, az ő kezébe kapaszkodva tudunk felállni és állva maradni!

Délután *Lóczy Tibor* gömöri lelkészi munkatárs bizonyágtétele mindannyiunkra nagy hatással volt; hol könnyeket, hol nevetést váltott ki, mert saját megtérésének történetét izes beszédével, kellő humorérzékkel tudta előadni.

Ezután készültünk az úrvacsorára. *Lupták György* esperes hirdetett igét, „Térjete meg az élő Istenhez” (ApCsel 14,11–18) címmel. Gyönyörű dalokat is hallgathattunk, közreműködött a *Hermons* zenekar. (Előadásukat az ebédszünetben, a templom előtt is sokan élvezhették.)

Nagyon szép napunk volt, hazafelé a vonaton megbeszéltük élményeinket, és hálát adtunk Istennek, hogy részünk lehetett mindebben.

Lukács Lászlóné Mara

Kupa és lelki táplálék

Október 14-én részt vettünk a Nyugdíjas Szövetség és az egyházak által szervezett városi bibliaismereti vetélkedőn, a Szentcsalád Plébánián. A téma ezúttal Dávid története volt *Sámuel könyvéből*, valamint Jézus gyógyításai *Lukács evangéliumából*.

A vetélkedőt, melyen idén tizenegy csapat indult, *Hatházi Róbert* plébános vezette. A csapatokat két-két nyugdíjas, illetve 7–10. osztályos tanuló alkotta. Gyülekezetünket *Szigeti Lászlóné Editke*, *Palkovits Anna*, *Sárkány Kata* és jómagam képviseltük.

Kata kivételével mindhárman már második alkalommal lehettünk részesei ennek a fantasztikus eseménynek. Nagyon jó volt együtt készülni, megismerni egymást. Cso-

dáltam a lányok szorgalmát, hogy a napi lecke mellett ilyen komolyan tudtak készülni. Biztatni szeretném nyugdíjas testvéreimet és a diákokat, hogy ha tehetik, vegyenek részt ilyen alkalmakon, mert csodálatos, maradandó élményt nyújt.

A szép csapatmunka eredménye, hogy Isten áldásával idén is első helyezést értünk el. Jó érzés volt elhozni a kupát, de az igazi ajándék az a lelki táplálék, feltöltődés volt, amit Isten ígében keresztül kaptunk. Mert ahogy Dávid énekében is olvashatjuk: „*Te vagy, URam, a mécsesem, az UR fényugarat küld nekem a sötétbe. (...) Isten útja tökéletes, az UR beszéde szinigaz.*” (2Sám 22,29.31a)

Szabó Ilona

Teológiai esték

A reformáció ünnepére készülve teológiai estékre került sor október 24-26. között a református és evangélikus gyülekezetek közös szervezésében. Először Sárkány Tiborné nyugalmazott evangélikus lelkész tartott előadást Mária Dorottyáról, majd Vass Réka református lelkész beszélt I. Rákóczi György és Lorántffy Zsuzsanna életéről.

Az utolsó magyar nádorné

Szokatlan esküvőt tartottak 1819. augusztus 24-én a Stuttgart melletti Kirchheim unter Teck várkastélyában. A 43 éves József nádor, I. Ferenc császár öccse ökumenikus szertartás keretében fogadott hűséget a 22 éves württembergi hercegnőnek, *Mária Dorottyának*.

E nappal új fejezet kezdődött a fiatal hercegnő életében. Férje a Habsburg uralkodóház tagja volt, tisztségénél fogva, mint nádor, az ország második embere. Kötötte a származása, de toleráns, felvilágosult szemléletével, sohasem erőszakkal, hanem megegyezések keresésével kutatta a rábízott ország, Magyarország problémáinak megoldását. Megértő társra talált felesége személyében, aki finom női érzékkel, s az otthonról hozott, hitből fakadó segítőkészséggel támogatta férje munkáját. Hamar szívébe zárta új hazáját, élete legszebb szakaszaként emlegette a budai várban töltött évtizedeket. Megtanulta nyelvünket; ahol tudott, anyagi segítséggel is hozzájárult a bajok orvoslásához.

Mint családanya – öt gyermeke és két nevelt gyermeke mellett – sok esetben tette magáévá az országos ügyeket. Elsőként a gyermeknevelést és iskolaügyet vette pártfogásába. Az ő kezdeményezésére nyitotta meg *Brunsvik Teréz* az első óvodát Angyalkert néven. A példa nyomán sok helyen alapítottak az országban óvodákat. Később ő tette le a kisdedovóképző intézet alapkövét. 1839-ben más főrangú személyek támogatásával megalakította a „Szegény-gyermekkórház Pesten” nevű

gyermekmentő intézményt, amely ma a Semmelweis Egyetem I. számú gyermekklinikája. Később is folyamatosan látogatta és támogatta a kórházat.

Magyarországi tartózkodása idején két nagy tragédia érte az országot, a segítségből mindig az elsők között vett részt. Az 1830–31. évi kolerajárványnak egy millióan estek áldozatul. A szegények nyomorának enyhítésére a pénzegélyen kívül burgonyát, kenyeret, húst, fát osztott ki. 1831. február 6-tól március végéig 1069 család, 3200 személy nyert ellátást. Csak azon bánkódott, hogy nincs anyyija, hogy minden szűkölködőn segíthetne. „Ah, ha én egyszer Károlyi grófné lehetnék – sóhajtotta –, de sok szegényen tudnék segíteni!”

1838. március 13-án a Duna elöntötte Pest nagy részét. A legtöbb ház összedőlt, csak a magasabban lévő, stabilabb épületek álltak ellen a hullámoknak. A pesti evangélikus esperes, *Lang Mihály* ezért nyitotta meg a Deák téri templomot a menekülők előtt. *Mária Dorottya* ekkor sem maradt tétlen. Az árvíz után naponta háromezer kenyeret, ruhát, gyógyszert osztott ki. Sorra járta a kórházakat, vizsgáltta a betegeket. A város újjáépítésében is támogatta férje munkáját.

Második hazájának tekintette Magyarországot. Gondjait még száműzetésében is magáévá tette. Férje halála után, 1847 januárjában el kellett hagynia az országot. *Metternich* kancellár a bécsi Augartent jelölte ki lakhelyül, de még onnan is szószólója volt a magyar ügyeknek. A szabadságharc leverése után sok esetben közbenjárt az üldözött, elítélt hazafiak ügyében. A császárnak írt levele hatására visszavonták a protestáns

egyházakat sújtó rendeletet.

A magyarok iránti szeretete mellett evangélikus egyháza ügyében való munkássága töltötte ki az életét. Élő Krisztus-hitet hozott magával hazájából, a lelki ébredéssel megáldott Württembergből. Hozánk érkezése után kereste a kapcsolatot az evangélikusokkal. Budáról átjárt istentiszteletekre az egyetlen pesti evangélikus templomba, a Deák térre. Budán – amíg nem épült templom – a lakosztályán gyűjtötte össze az evangélikusokat. Majd *Székács József* pesti lelkész és mások segítségével valóra váltotta tervét. 1847-ben felszentelték az első budai evangélikus templomot. Az ünnepségen már nem vehetett részt. Néhányszor még meglátogatta kedves gyülekezetét, de a császári titkos rendőrség miatt óvatosnak kellett lennie. Ő választotta ki – kitűnő érzékkel – a budai gyülekezet első lelké-

szét, *Bauhofer Györgyöt*, aki a nádorné távozása után is, több mint két évtizeden keresztül pásztorolta a nyáját. Áldott szolgálatot végzett a gyülekezetben.

Mária Dorottyát a magyarokat pártoló magatartása miatt száműzték Magyarországról, mégis magyar földön halt meg. 1855. március 30-án kedves lelkipásztorai körében hunyt el Budán. Utolsó imádsága, a haldoklók magyar nyelvű imádsága volt. Magyarul szólt az utolsó áldás is, amivel Székács József lelkész utolsó útjára bocsátotta. A budai várban temették el. Temetésén a lelkésze idézte élete vallomását: „Sok könyvet olvastam, sok bölcsőnél kerestem az igazságot, míg végre megtudtam, hogy a Szentírás az, amelyben az örökélet beszédei vannak, s azóta nyugodott meg lelkem Istenben.”

Sárkány Tiborné

Reformációi totó

- Milyen nemzetiségű volt Luther Márton?
 - magyar
 - német
 - amerikai
- Milyen fogadalmat tett 1505 nyarán egy nagy viharban? Ha túléli, akkor...
 - jobb emberré válik.
 - szerzetes lesz.
 - megreformálja az egyházat.
- Mit gondolt Istenről fiatalkorában?
 - Nem létezik, csak az egyház találta ki.
 - Kegyelmes Úr, aki elítéli a bűnt, de megmenti a bűnösöket Fia élete árán.
 - Félelmetes Ítélobíró, aki szigorúan bünteti a bűnt.
- Miért kezdett el Luther Bibliát olvasni?
 - Gyermekkorában az apja elvárta tőle, hogy ismerje a bibliai történeteket.
 - Szerzetesként a rendfőnök utasította erre, és ő köteles volt engedelmessé válni.
 - Egyetemi oktatóként ellenőrizni akarta,
5. hogy az egyház tanítása összhangban van-e a Szentírással.
- Mit ígért az egyház annak, aki búcsúcédulát vásárolt?
 - bűnbocsánatot
 - szabad bejárást a híres zarándokhelyekre
 - püspöki címet
- Mi az egyház kincse – az akkori tanítás szerint?
 - A szentek fölösleges jócselekedetei, amiket a pápa tetszése szerint osztogathat.
 - Az evangélium, miszerint Isten úgy szerette a világot, hogy Jézust adta érte.
 - Az a vagyon, ami a pápai kincstárban van.
- Mi volt Luther nagy felismerése?
 - A jó ember a mennyországba kerül.
 - Az üdvösség feltétele: a hit és a jó cselekedetek.
 - Akkor van örök életünk, ha hiszünk Jézusban, a Megváltónkban.

8. Mi történt 1517. október 31-én?
 a: Luther kiszegte 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára.
 b: A pápa kiátkozta Luthert, ezért új egyház alakult: az evangélikus.
 c: Megjelent Luther bibliafordítása, így mindenki anyanyelven olvashatta a Szentírást.
9. A katolikus tanítás szerint mi történik az emberrel a halála után?
 a: A szentek a mennybe kerülnek, a halálos bűnben lévők a pokolba, a többség a tisztító tűzbe.
 b: A hívők a mennybe jutnak, a hitetlenek a pokolba.
 c: A szentek üdvözülnek, a bűnösök elkárhoznak.
10. Miért fordította le Luther német nyelvre a Bibliát?
 a: Azért, hogy bizonyítsa igazát a 95 tétellel kapcsolatban.
 b: Azért, hogy megkönnyítse a teológusok és lelkészek munkáját.
 c: Azért, hogy mindenki olvashassa, és épüljön Isten ígéje által.
11. Mi baja volt Luthernek a korabeli papok többségével?
 a: Nem tudtak jól prédikálni.
 b: Nem volt teológiai képzettségük.
 c: Tisztelték a pápát.
12. Milyen volt Luther családi élete?
 a: Feleségével, aki egykor apáca volt, boldog házasságban élt.
 b: Nem házasodott meg, mert kötelező volt a papi nőtlenség, a cölibátus.
 c: Nem házasodott meg, de volt egy szerelme, Bóra Katalin.
13. Mit tanított Luther az úrvacsoráról?
 a: Krisztus teste és vére valóságosan jelen van a kenyérben és a borban.
 b: A kenyér és a bor csak emlékeztet Krisztus áldozatára.
 c: A kenyér és a bor a papi áldás következtében átváltozik Krisztus testévé és vérévé.
- 13+1. „Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: »Térjete meg!« – azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen (Mt 4,17).” Melyik lutheri műben szerepel ez a mondat?
 a: Kis káté
 b: 95 tétel
 c: Előszók a Szentírás könyveihez

A helyes megfejtés megtalálható gyülekezetünk honlapján: kecskemet.lutheran.hu

Gyerekszárj

A konfirmandusokkal az istentisztelet menetéről beszélgetünk.

- Hol van a lelkész akkor, amikor igét hirdet?
- A helyén... (A szószéken.)

Hittanórán

- Mit csinált Isten a hetedik napon?
- Lenyugodott. (Meggihent.)
- Mi lesz Péterből, a halászból a csodálatos halfogás után?
- Vízimentő. (Tanítvány – Jézus szóhasználata szerint: emberhalász.)

Lélekzet - A Kecskeméti Evangélikus Gyülekezet hírllevele - 2016/5. szám - Reformáció

Szerkesztő: Hulej Enikő. Olvasószerkesztő: Zsolczainé Vitális Judit.

Lelkési Hivatal címe: 6000 Kecskemét, Arany János u. 1. Telefon: 76/323-506; mobil: 20/824-3391;
 e-mail: janos.kis@lutheran.hu; hulejeniko@gmail.com. Honlap: <http://kecskemet.lutheran.hu>

Soli Deo Gloria közhasznú alapítványunk adószáma: 19049498-1-03

Magyarországi Evangélikus Egyház technikai száma: 0035